

PROPOZYCJE TEMATÓW NA USTNĄ CZĘŚĆ EGZAMINU MATURALNEGO

Z JĘZYKA POLSKIEGO – ROK SZKOLNY 2015/2016. (stara formuła)

LITERATURA.

1. Różne obrazy przyrody w literaturze. Omów sposoby ich kreowania i funkcje w wybranych utworach.
2. Tradycja romantyczna w literaturze następnych epok. Omów jej funkcję w wybranych tekstach.
3. Zdrada i podstęp jako środek do osiągnięcia celu. Omów temat na podstawie przykładów z literatury XIX wieku.
4. Bohater z książką w ręku – czyli o znaczeniu lektur w świecie postaci literackich. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów z literatury romantyzmu i pozytywizmu.
5. Postawa prometejska w utworach literackich dwóch wybranych epok. Dokonaj analizy materiału rzeczowego.
6. Słynne spory literackie. Na podstawie wybranych przykładów określ, jaki wpływ miały na programy artystyczne poszczególnych epok.
7. Egzystencjalizm jako sposób pojmowania sensu życia. Omów temat na podstawie wybranych tekstów filozoficznych oraz literatury XX wieku.
8. Motto, cytat, tytuł jako klucz do interpretacji dzieła. Omów na wybranych przykładach literackich.
9. Portret artysty w literaturze różnych epok. Zaprezentuj różne sposoby ich kreacji w oparciu o wybrane przykłady literackie.
10. Człowiek katem i ofiarą. Wskaż różne uwarunkowania postaw i czynów bohaterów w wybranych tekstach literackich.
11. Niepokoje ludzi schyłku wieków - dokonaj analizy zjawiska na przykładzie utworów różnych twórców.
12. Omów i porównaj obrazy miasta w wybranych utworach, epickich, dramatycznych i lirycznych.
13. Zinterpretuj wieloznaczność pojęcia „dom”, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
14. Porównaj sposoby ujęcia motywu samotności w literaturze wybranych epok.
15. Zjawy i upiory w literaturze polskiej i obcej. Objasnij funkcję, jaką pełnią w kształtowaniu świata przedstawionego wybranych przez siebie utworów.
16. Różne oblicza władców w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
17. Różnorakie koncepcje szczęścia – omów zagadnienie, odwołując się do utworów z dwóch różnych epok literackich.

18. Omów sposoby wykorzystywania motywów biblijnych w literaturze.
19. Obrzędy i obyczaje ludowe w literaturze. Omów sposoby ich przedstawiania i funkcje w wybranych utworach.
20. Dramat człowieka uwikłanego w historię. Omów zagadnienie na podstawie wybranych utworów literatury XX wieku.
21. Różne sposoby widzenia Boga, świata i człowieka w literaturze dwóch wybranych epok.
22. Idealiści i marzyciele w literaturze. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach z różnych epok
23. Rola literatury faktu po II wojnie światowej. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych przykładów.
24. Degradacja człowieczeństwa i próby jej przezwyciężenia. Omów problem, odwołując się do twórczości Gustawa Herlinga-Grudzińskiego.
25. Na podstawie wybranych utworów literackich przedstaw różne ujęcia tematyki wojennej.
26. Różne obrazy rzeczywistości totalitarnej w prozie i poezji. Zinterpretuj zgromadzony materiał źródłowy.
27. Romantyczny rodowód bohaterów literatury późniejszych epok. Przedstaw różne przykłady, odwołując się do utworów z dwóch, trzech okresów literackich.
28. Różne wizerunki starości. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
29. Różne stany psychologiczne bohaterów znajdujących się w sytuacjach skrajnych. Omów temat na podstawie utworów z literatury współczesnej.
30. Metamorfoza bohatera i jej sens w literaturze. Omów na przykładach wybranych utworów.
31. Różne ujęcia motywu miłości w tekstach literackich. Omów zagadnienie na przykładach wybranych utworów.
32. Rozmowy z Bogiem w literackim przekazie różnych twórców. Scharakteryzuj ich formę i funkcje.
33. Motyw śmierci w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
34. Problem winy i kary. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
35. Motyw cierpienia w literaturze. Zanalizuj wybrany materiał literacki.
36. Różne ujęcia portretu ojca w wybranych utworach literackich. Omów zagadnienie na podstawie celowo dobranych utworów.
37. Obraz młodego pokolenia w znanych Ci utworach literackich. Odwołaj się do wybranych przykładów.
38. Omów różne ujęcia motywu rozstania w wybranych utworach literackich.

39. Literackie relacje Polaków z podróży po świecie. Omów temat na wybranych przykładach literackich.
40. „Dobra żona męża korona”- zaprezentuj różnorodne portrety małżonek w literaturze, analizując wybrane przykłady tekstów literackich.
41. Nauczyciel i uczeń w literaturze. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach .
42. Córki jako bohaterki literatury pięknej. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach
43. Motyw pieniądza w literaturze i jego funkcje. Rozważ zagadnienie na podstawie twórczości wybranych utworów literackich.
44. Polacy a mniejszości narodowe i ich wzajemny stosunek w świetle wybranych utworów literackich. Omów zagadnienie i dokonaj oceny wyżej wymienionych relacji.
45. Literatura o domu i rodzinie - serio i prześmiewczo. Zaprezentuj temat ,analizując wybrane teksty literackie.
46. Bohaterowie, którzy zmarnowali swa szanse. Analizując teksty literacki ,dokonaj charakterystyki porównawczej wybranych bohaterów.
47. Literackie portrety „młodych gniewnych”. Przedstaw różne kreacje zbuntowanych bohaterów na wybranych utworach literackich.
48. Kulinaria w literaturze. Omów funkcje tego motywu w wybranych utworach literackich.
49. Wielkie monologi literackie i ich funkcja. Zaprezentuj temat ,analizując wybrane teksty literackie.
50. Kreacja bohatera zbiorowego w wybranych utworach literackich.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI.

1. Powstanie świata wg różnych wierzeń. Omów na podstawie wybranych dzieł z różnych dziedzin sztuki.
2. Różne wizerunki kobiety w literaturze i sztuce . Przedstaw na podstawie wybranych przykładów.
3. Postać Chrystusa w literaturze i sztuce. Omów i porównaj na przykładzie dzieł z dwóch wybranych epok.
4. Bohaterowie mitologii greckiej lub rzymskiej w literaturze i sztuce. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów z epoki renesansu.
5. Różne ujęcia motywu tańca w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
6. Różne portrety rodziny w literaturze i sztuce. Omów sposoby ich kreowania na wybranych przykładach z dwóch epok.
7. Przedstaw i porównaj sposoby kreowania postaci historycznych w polskiej literaturze i sztuce.

8. Tatry jako inspiracja dla artystów. Przedstaw różne funkcje tego zjawiska, analizując wybrane przykłady literackie i malarskie.
9. Różne ujęcie motywów biesiadnych w literaturze i sztuce. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
10. Inspiracje biblijne w literaturze i sztuce. Określ ich rolę oraz funkcję w wybranych dziełach.
11. Motyw Sądu Ostatecznego w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach różnorodność jego ujęcia.
12. Artystyczne interpretacje historii w literaturze i malarstwie. Analiza porównawcza wybranych dzieł np. H. Sienkiewicza i J. Matejki.
13. Sztuka wobec niewyraźnego- symbol jako środek wyrazu w poezji i malarstwie. Dokonaj analizy przywołanego materiału rzeczowego.
14. Polskie powstania narodowe w literaturze i malarstwie. Przedstaw ich ujęcie w przywołanych przykładach.
15. Na podstawie wybranych przykładów przedstaw różne ujęcie motywu macierzyństwa. Odwołaj się do dzieł literackich i plastycznych.
16. Różnorodny wizerunek Żyda. Omów na wybranych dziełach literackich, filmowych lub plastycznych.
17. Podobne czy inne spojrzenie dwóch różnych reżyserów na to samo dzieło literackie? Omów na podstawie wybranych przykładów.
18. Funkcje alegorii w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
19. Zaprezentuj różne wizerunki Matki Bożej w literaturze i sztuce.
20. Malarstwo wielkich mistrzów jako inspiracja dla literatury współczesnej. Dokonaj analizy wybranych przykładów.
21. Motyw drogi w literaturze i w filmie. Omów na wybranych przykładach różne ujęcia tego zagadnienia.
22. Stroje bohaterów literackich i postaci przedstawionych na obrazach jako element charakterystyki bohatera. Omów na wybranych przykładach.
23. Problem adaptacji filmowej. Porównaj film z jego literackim pierwowzorem. Oceń adaptację.
24. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów wybrane przykłady.
25. Barokowe rozumienie piękna w sztuce i poezji. Omów na wybranych przykładach.
26. Impresjonizm w literaturze i sztuce XIX i XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
27. „Ku pokrzepieniu serc”. Odwołując się do dzieł literackich i malarskich, wyjaśnij jaką rolę realizowała polska sztuka XIX wieku.

28. Portret matki w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
29. Wizerunek Sarmaty w literaturze i malarstwie. Rozwiń temat na podstawie wybranych dzieł literackich i plastycznych.
30. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie. Omów jego najciekawsze wykorzystania .Scharakteryzuj kryteria ocen ,którymi posłużyłeś się przy wyborze.
31. Inspiracje antyczne w kulturze .Scharakteryzuj je ,analizując wybrane dzieła literackie i sztuki.
32. Artystyczne interpretacje historii w literaturze i malarstwie (np. Henryk Sienkiewicz i Jan Matejko).Analiza porównawcza dzieł.
33. Katastroficzne wizje i obrazy zagłady w dziełach literackich i filmowych. Analiza wybranych dzieł. .
34. Różnorodne wizerunki dziecka w literaturze i malarstwie.
35. Świat orientalny jako źródło inspiracji artystów. Rozwiń temat, analizując wybrane przykłady z różnych dziedzin sztuki i literatury.
36. Porównaj wybrany dramat z jego sceniczną realizacją, oceniając koncepcję reżysera.

JĘZYK.

1. Przysłowia polskie. Dokonaj analizy językowej i kulturowej wybranych przysłów o określonej tematyce.
2. Funkcje nazwisk bohaterów w literaturze różnych epok. Zanalizuj właściwe przykłady.
3. Funkcje stylizacji biblijnej w tekstach literackich różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
4. Błędy językowe i mechanizmy ich powstawania. Omów zjawisko na podstawie wybranych przykładów.
5. Język internetowych grup dyskusyjnych. Zubożenie czy wzbogacenie współczesnej polszczyzny. Zaprezentuj własne stanowisko w tej kwestii.
6. Tak mówią bohaterowie literaccy. Omów język wybranych postaci ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową i charakter.
7. Neologizmy w literaturze XX wieku. Przedstaw ich typy oraz funkcje na wybranych przykładach.
8. Dlaczego niektóre wyrazy stają się modne? Zanalizuj przykłady ze współczesnej polszczyzny.
9. Na wybranych przykładach omów funkcjonowanie dialektyzmów w języku Twojego regionu.
10. Humor w zeszytach uczniów. Analizując zgromadzony materiał, omów rodzaje błędów językowych występujących w wybranych przykładach.
11. Językowe sposoby wyrażania uczuć w listach Twojego pokolenia i pokolenia romantyków (A. Mickiewicza, J. Słowackiego, Z. Krasińskiego). Dokonaj analizy przykładowych listów.

12. Różne sposoby realizowania gry słów. Omów zjawisko, odwołując się do wybranych reklam, frazerek i aforyzmów.

13. Język ezopowy w literaturze XIX i XX wieku. Omów na wybranych przykładach utworów literackich.

14. Zanalizuj i omów różne rodzaje stylizacji językowej na przykładzie dwóch tekstów literackich XIX wieku.

15. Nie tylko literackie źródła współczesnej frazeologii. Omów zagadnienie, wykorzystując zebrany materiał, wpływ tekstów kultury na język (utwory literackie, film, reklama).

16. Język dawnych i współczesnych polityków. Omów na wybranych przykładach.